

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๓ จ.ขอนแก่น ๔๐๐๐๐ โทร. ๐๔๓-๒๐๓๕๐๐, ๐๔๓-๒๐๓๕๐๔
โทรสาร ๐๔๓-๒๐๓๕๐๑, ๐๔๓-๔๖๕๒๑๖ อีเมล : oard3@yahoo.com

ที่ กษ.๐๕๑๙/๐๒๔๔๒

วันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอส่งข้อมูลเตือนภัยการเกษตร ระหว่างวันที่ ๒๐ - ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรียน เกษตรจังหวัดขอนแก่น

ด้วยกรมวิชาการเกษตรได้จัดทำข้อมูล “เตือนภัยการเกษตร” โดยรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในแต่ละสัปดาห์ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อพืชชนิดต่าง ๆ การเกิดโรคระบาดในพืช การระบาดของแมลงศัตรูพืช ตลอดจนข้อสังเกต ข้อควรระวัง แนวทางแก้ไข/ป้องกัน เพื่อเผยแพร่ให้กับเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ภาคเอกชน เกษตรกร ผู้ประกอบการ สื่อมวลชน หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง ศพก.และ ศพก.เครือข่าย ได้ทราบเป็นประจำทุกสัปดาห์ ดังนั้น สวพ.๓ จึงขอส่งข้อมูลดังกล่าว มาเพื่อใช้ประโยชน์ในศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจแก้ปัญหาวิกฤตภัยแล้งระดับจังหวัดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นายศักดิ์สิทธิ์ จรรยากรณ์)

ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาการตรวจสอบพืชและปัจจัยการผลิต

รักษาราชการแทน

ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๓

เตือนภัยการเกษตร
ช่วงวันที่ ๒๐ - ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๓

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
อากาศร้อน แดดแรง มีฟ้าครึ้มและฝนตกในบางช่วงของวัน	๑. พืชตระกูลถั่ว กะหล่ำ (เช่น กะหล่ำปลี) ผักกาดขาว กะหล่ำดอก บรอกโคลี กวางตุ้ง ฯลฯ	ทุกระยะการเจริญเติบโต	หนอนใยผัก	ตัวเต็มวัยเพศเมียวางไข่เป็นฟองเดี่ยวๆ หรือกลุ่มเล็กๆ ทั้งบนใบและใต้ใบพืช แต่จะพบใต้ใบพืชเป็นส่วนใหญ่ หนอนมีลักษณะเรียวยาว หัวแหลมท้ายแหลม ส่วนท้ายมีปุ่มยื่นออกเป็น ๒ แฉก เมื่อถูกตัวจะดิ้นอย่างแรง และสร้างใยพาดตัวขึ้นลงระหว่างพืชนอนกับใบพืชได้ หนอนจะกัดกินผิวใบ ทำให้ผักเป็นรูพรุนคล้ายร่างแห จากนั้นเข้าดักแด้บริเวณใบพืช โดยมีบางๆ ปกคลุมติดใบพืช	๑. การใช้กับดักชนิดต่างๆ ได้แก่ - กับดักกาวเหนียวลึให้ลือ่ง เป็นกับดักทรงกระบอก หรือกระป๋องน้ำมันเครื่องสีเหลืองทาด้วยกาวเหนียว ทุก ๕-๑๐ วันครั้ง สามารถจับผีเสื้อหนอนใยผักได้เฉลี่ย ๑๖ ตัวต่อวันต่อกับดัก โดยจับผีเสื้อเพศเมีย : เพศผู้ ได้ ๐.๗๕ : ๑ และเมื่อติดกับดักกาวเหนียวสีเหลืองจำนวน ๘๐ กับดักต่อไร่ สามารถลดการใช้สารฆ่าแมลงมากกว่า ๕๐ เปอร์เซ็นต์ - กับดักแสงไฟ หลอดสีน้ำเงิน ๒๐ วัตต์ เป็นหลอดเรืองแสงที่เหมาะสมในการใช้จับผีเสื้อหนอนใยผักมากที่สุด มีราคาถูกกว่าหลอด blacklight-blue ๒๐ วัตต์ และปลอดภัยไม่มีอันตรายจากแสงยูวีต่อตัวคนออกในการติดตั้งกับดักแสงไฟควรติดตั้งรอบนอกแปลงผัก และควรดำเนินการติดตั้งพร้อมกันในพื้นที่ ๒. การใช้โรงเรือนตาข่ายไม่ถ่อน หรือการปลูกผักกางมุ้ง โดยการปลูกผักในโรงเรือนที่คลุมด้วยตาข่ายไม่ถ่อนขนาด

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					๑๖ mesh (๒๕๖ ช่องต่อตารางนิ้ว) สามารถป้องกันการทำลายของหนอนใยผักและหนอนผีเสื้ออื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้โรงเรือนตาข่ายนั้นค่อนข้างต้องปิดอย่างมิดชิดตลอดเวลาเพื่อป้องกันผีเสื้อเพศเมียเล็ดลอดเข้าไปวางไข่ ๓. การใช้ศัตรูธรรมชาติ ได้แก่ - การใช้เชื้อแบคทีเรีย (บาซิลลัส ทรูริงเยนซิส) ปกติในธรรมชาติจะพบเชื้อแบคทีเรียชนิดนี้ ซึ่งมีประสิทธิภาพในการกำจัดหนอนใยผัก แต่เนื่องจากสภาพแวดล้อมเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อปริมาณเชื้อแบคทีเรียที่จะทำให้หนอนใยผักตาย ปัจจุบันจึงมีการผลิตเชื้อแบคทีเรียในรูปแบบการค้าออกจำหน่ายที่สำคัญมี ๒ สายพันธุ์ คือ <i>Bacillus thuringiensis</i> subsp. <i>azizawai</i> และ <i>Bacillus thuringiensis</i> subsp. <i>kurstaki</i> อัตรา ๑๐๐-๒๐๐ มิลลิกรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร (ไม่ควรใช้ในแหล่งปลูกผักกาดกลาง ในช่วงที่มีการระบาดมาก พิจารณาการใช้อัตราสูง และช่วงเวลาพ่นฝัสนี้ หรือพ่นกลับสารฆ่าแมลง) ๔. การใช้วิธีทางเชิงกรรม สามารถช่วย

สภาพแวดล้อม/สภาพ อากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจ เกิดผลกระทบ	ระยะการ เจริญเติบโตของ พืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/ อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					ลดการระบาดของหนอนใยผักได้ เช่น การไถพรวนดินตากแดด หรือการทำลาย ซากพืชอาหาร หรือการปลูกพืชหมุนเวียน ทั้งนี้เพื่อขัดขวางการขยายพันธุ์อย่าง ต่อเนื่องของหนอนใยผัก ๕. การใช้ระดับเศรษฐกิจและการสุ่ม ตัวอย่าง ในการพิจารณาพ่นสารฆ่าแมลง ป้องกันกำจัดหนอนใยผัก ควรสำรวจ ตรวจนับจำนวนหนอนใยผักก่อนตัดสินใจ โดยทำการสำรวจแบบซีเควนเซียส ซึ่ง เป็นวิธีการที่รวดเร็ว สะดวก และมีควม แม่นยำสูง ผลการใช้สารฆ่าแมลงสำรวจ สามารถลดการใช้สารฆ่าแมลงได้มากกว่า ๕๐ เปอร์เซ็นต์
					๖. การใช้สารฆ่าแมลง เนื่องจากหนอนใยผัก เป็นแมลงที่สามารถสร้างความเสียหาย ต่อสารฆ่าแมลงได้รวดเร็ว และหลายชนิด การพิจารณาเลือกใช้สารฆ่าแมลงที่มี ประสิทธิภาพเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถ ป้องกันกำจัดหนอนใยผักไม่ให้เข้าทำลาย ผลผลิตให้เกิดความเสียหายได้ สารฆ่าแมลง ที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัด หนอนใยผัก ได้แก่ สไปนีโทแมม ๑๒%

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานั้น	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
				ตัวเต็มวัยเพศเมียวางไข่เป็นฟองเดี่ยวๆ สีเหลืองบนกลีบดอก หรือก้านกลีบเลี้ยงดอก และยอดอ่อนเมื่อพักเป็นตัวหนอน จะเจาะเข้าไปกัดกินอยู่ภายในดอกทำให้ดอกเป็นรอยชำ เปลี่ยนเป็นสีม่วงเหี่ยวแห้งและร่วงหล่น	เอสซี อัตรา ๔๐-๖๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ คลอร์ฟิมาเพอร์ ๑๐% เอสซี อัตรา ๔๐-๖๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ อินดอกซาคาร์บ ๑๕% เอสซี อัตรา ๔๐-๖๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ โกลเฟนไพแร็ค ๑๖% อีซี อัตรา ๔๐-๖๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ ฟิพรินิล ๕% เอสซี อัตรา ๖๐-๘๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร (ควรใช้สลับกลุ่มสาร และใช้ไม่เกิน ๒-๓ ครั้งต่อฤดู และใช้สลับกับการใช้เชื้อแบคทีเรียเมื่อการระบาดลดลง เพื่อหลีกเลี่ยงการสร้างภูมิต้านทาน)
	๒- มะลิ	ระยะออกดอก	หนอนเจาะดอกมะลิ	เมื่อพบการระบาด พ่นด้วยสารฆ่าแมลงฟิพรินิล ๕% เอสซี อัตรา ๔๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร	
มีฝนตก และฝนตกหนักบางพื้นที่ (ภาคใต้)	๓. ปาล์มน้ำมัน	ระยะต้นกล้า	โรคใบไหม้ (เชื้อรา <i>Curvularia oryzae</i>)	โรคนี้พบมากในระยะต้นกล้า และช่วง ๑ ปีแรกหลังลงแปลงปลูก มักพบอาการของโรคบนใบอ่อน ซึ่งส่วนมากจะเป็นช่วงที่ใบเริ่มคลี่ ลักษณะอาการเริ่มแรก เกิดจุดเล็กๆ สีเหลือง กระจายทั่วไป ต่อมาแผลขยายใหญ่เปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลดำ ลักษณะนุ่ม ขอบแผลนูน และมีวงสีเหลือง	๑. ใส่ปุ๋ยบำรุงให้ต้นกล้าแข็งแรง ๒. สังเกตใบอ่อนของต้นกล้า ซึ่งเป็นส่วนที่ง่ายต่อการเข้าทำลายของเชื้อรา หากพบใบเป็นโรคเล็กน้อย ให้ตัดส่วนที่เป็นโรคออกไปทำลายนอกแปลงปลูก ๓. ต้นที่เป็นโรครุนแรง ต้องนำออกจาก

สภาพแวดล้อม/สภาพ อากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจ เกิดผลกระทบ	ระยะเวลา เจริญเติบโตของ พืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/ อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
				ล้อมรอบ หากโรคระบาดรุนแรงและขยาย รวมกัน ทำให้ใบไหม้แห้ง ม้วนงอและเปราะฉีก ขาดง่าย มีผลให้ต้นกล้าชะงักการเจริญเติบโต ถ้า อาการโรครุนแรงมากอาจทำให้ต้นกล้าตาย	แปลงเพาะ เพื่อกำจัดแหล่งสะสมของเชื้อ สาเหตุโรค ๔. หากพบโรคยังคงระบาด พันธุ์ยาสาร แมนโคเซบ ๘๐% ตับเบ็ลยูจี อัตรา ๓๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ อะซอกซีโสตโรบิน + ไตฟโนโคนาโซล ๒๐% + ๑๒.๕% เอสซี อัตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ ไทแรม ๘๐% ตับเบ็ลยูจี อัตรา ๓๐ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ แคปแทน ๕๐% ตับเบ็ลยูจี อัตรา ๕๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ทุก ๗ วัน โดยไม่พ่นสารชนิดเดียว ต่อเนื่องกันเป็นเวลานาน ควรสลับชนิด สาร เพื่อป้องกันการต้านทานของเชื้อ สาเหตุโรค และงดการให้น้ำด้วยระบบ พ่นฝอย

รายงาน : สถาบันวิจัยพืชสวน (นางสาวทิวา บุนผาประเสริฐ) ข้อมูลจาก ศว.กส.เพชรบูรณ์, ศวส.ศรีสะเกษ
 รายงาน : สถาบันวิจัยพืชไร่และพืชทดแทนพลังงาน (นางสาวสุรรัตน์ ทองคำ) ข้อมูลจาก ศูนย์วิจัยปาล์มน้ำมันสุราษฎร์ธานี
 ผู้กลั่นกรอง : สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช